V Praze 21.10. 2025

Vážený pane starosto,

rád bych se na Vás v souvislosti s blížící se vzpomínkovou akcí k výročí vzniku republiky obrátil ve věci, která před několika měsíci rozvířila veřejné mínění Újezda, zejména mezi pamětníky. Obrátilo se na mě několik velmi respektovaných autorit, zda bych se k nim nepřipojil v jejich snaze o **zachování připomínky T.G.Masaryka v názvu školy**.

Záležitost jejího přejmenování prezentovaná letošním červnovým jednáním zastupitelstva vyvolala řadu kontroverzí a napětí. Záměr byl předložen relativně nešťastně a krátkodobě poškodil důvěru a soudržnost uvnitř obce. Čas vrátit neumíme, můžeme ale zkusit ze situace, když už nastala, vytěžit něco pozitivního.

Největší Masarykova škola v ČR

Snaha o změnu názvu školy byla argumentována tím, že „jde u nás jen o jednu z mnoha Masarykových škol a památce prezidenta Masaryka, které si všichni váží, nijak neuškodí, když se s ohledem na praktičnost takového kroku (problémy s doručováním pošty) a úctu k osobě dlouholetého oblíbeného učitele školy S. Krause škola přejmenuje“.

Vypjatá diskuse a následné posuzování argumentace vedlo k průzkumu v rámci registru škol. Je pravdou, že v Praze jsou dvě „Masarykovy školy“ a obě v rámci správního obvodu Praha 21, pravděpodobně jako pozůstatek vlivu T. G. Masaryka v prvním roce jeho prezidentování, kdy Újezd – místní obec Koloděj, i Klánovice – dříve Koloděje Zálesí, byli součástí těch Koloděj, kde čerstvý prezident se svou kanceláří po 6 měsíců pobýval a oslavil 1. výročí republiky. Krom uvedených dvou „Masarykových škol“ existují v Praze ještě další školy s názvem odkazujícím na T. G. Masaryka (např. „Základní škola T. G. Masaryka v Praze 12“). Obdobně je mnoho podobných škol i v jiných obcích ČR. Každopádně však újezdská Masarykova základní škola s kapacitou nad 1000 žáků je v Praze i celorepublikově zdaleka největší. A to dokonce s velkým odstupem.

Škola takového názvu a postavení ovšem nese určitý společenský závazek. Není to „jedna z mnoha“. Měla by se proto snažit dostát své pozici a zodpovědně udržovat povědomí o tom, proč nese svůj název a také aktivně oživovat hodnoty, které její jméno představuje. A to jak vůči učitelskému sboru, tak svým žákům.

Debata, která se odehrála v červnu, ukázala, že škola si není této role vědoma. Masarykova tradice se stala formalitou, kterou je škola připravena opustit. Povědomí o Masarykovi, jeho zvláštním spojení s Újezdem v počátcích republiky a jeho prezidentské funkce, úsilí obyvatel o vznik školy v živém spojení s osobností Dr. Prof. T. G. Masaryka vyjádřené v pamětní listině vložené do základů školy, i o statečném ukrývaním Masarykovy busty a obnovováním názvu školy po několikerých totalitách, se vytratilo. A to je škoda. Ale současně i výzva a příležitost MČ Praha 21 do budoucnosti.

Spolu s pamětníky, pane starosto, budu velice rád, budete-li se na naplnění výše uvedené role (včetně zachování masarykovského názvu pro tuto naší městskou částí zřizovanou a mnoha předchozími újezdskými generacemi utvářenou základní školu) spolupodílet.

Rád doporučím i spolupráci s jinými podobně jedinečnými subjekty jako například **Masarykův ústav a Archiv Akademie věd ČR** nebo **Masarykova univerzita v Brně**. Oba se již loni podíleli na výstavě k výročí školy a Újezdského muzea zajímavými oživujícími poznatky.

S pozdravem,

Ing. Michael Hartman